

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 6 februari 1916 kl. 9 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

I en till riksdagen avlåten, den 4 innevarande februari dagtecknad proposition, nr 37, som hänvisats till bankoutskottets förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat, här nedan intaget förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Förslag

till

Lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Häri genom förordnas som följer:

Om sådant med hänsyn till utomordentliga av krig föranledda förhållanden prövas oundgängligen nödigt, må Konungen, på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter samråd jämväl med fullmäktige i riksgäldskontoret,

ej mindre för viss tid fritaga riksbanken från den enligt 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 riksbanken åliggande skyldigheten att inlösa guld i plants, som för riksbankens räkning till myntverket avlämnas,

än även förklara, att bestämmelsen i § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873, om rätt för en var, som vid myntverket inlämnar guld, att därför erhålla guldmynt, under viss tid icke skall äga tillämpning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling och gäller till och med den 4 februari 1917. Av Konungen jämlikt denna lag meddelad bestämmelse må ej äga tillämpning längre än till och med sistnämnda dag.

Statsrådsprotokollet över finansärenden den 4 februari 1916 innehåller i detta ämne följande yttrande av departementschefen:

»I skrivelse denna dag hava fullmäktige i riksbanken anført följande:

Enligt § 10 i lagen för Sveriges riksbank skall riksbanken till ett pris av 2,480 kronor för kilogram fint guld med avdrag av $\frac{1}{4}$ procent i myntningskostnad inlösa det guld i plants, som för riksbankens räkning till myntverket avlämnas. *Fullmäktige i riksbanken.*

Denna bestämmelse är tillkommen under och avsedd för normala förhållanden, då riksbanken är i tillfälle att utan svårighet och utan nämnvärd förlust avyttra för bankens ändamål obehövt guld. Kursställningen på marknaden för utländska valutor är emellertid för närvarande sådan, att riksbanken icke utan en mycket betydande förlust kan försälja det guld, som icke är för bankens behov erforderligt.

Då härtill kommer, att riksbankens guldkassa för närvarande uppgår till ett belopp, som måste anses fullt tillräckligt för alla de anspråk, som kunna tänkas ställda på densamma, anse fullmäktige, att den riksbanken enligt § 10 i riksbankslagen åliggande skyldigheten att köpa guld bör tillsvidare upphävas, och tillåta sig fullmäktige följaktligen hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes i proposition till riksdagen föreslå för ifrågavarande ändamål erforderlig ändring av nämnda paragraf.

Såsom en konsekvens härav bör möjlighet beredas att tillsvidare upphäva även den enligt § 9 i lagen om rikets mynt en var tillkommande rätt att mot vid myntverket till myntning inlämnat guld erhålla tjugu- eller tiokronestycken.

Då jag i likhet med fullmäktige i riksbanken finner det vara *Departements-* önskvärt, att möjlighet beredes att under extraordinära förhållanden vidtaga de i fullmäktiges skrivelse förordade åtgärderna, har jag låtit inom *chefen.* finansdepartementet utarbета förslag till lag i sådant syfte.»

Även bankoutskottet finner det vara lämpligt, att möjlighet beredes att under utomordentliga förhållanden sådana som de nuvarande vidtaga de åtgärder, som innefattas i Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet anser sig därför böra förorda bifall till detsamma. Beträffande den ifrågasatta ändringen av § 9 i lagen om rikets mynt läser emellertid med hänsyn till innehållet i gällande myntkonvention mellan de skandinaviska länderna Kungl. Maj:t icke underlåta att, innan några förändrade bestämmelser i berörda avseende tillämpas, med respektive länders regeringar inleda de särskilda underhandlingar, som för ändamålet erfordras. *Utskottet.*

Åberopande vad sålunda blivit anfört hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 37
må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 6 februari 1916.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit
av första kammaren: herrar *Hedenstierna, Neiglick, Trapp, Ekman, Hallin, Gustafsson, Wickman* och friherre *Langenskiöld* samt
av andra kammaren: herrar *Vahlquist, Hellberg* i Lycksele, *Kristensson, Berg* i Munkfors, *Jonsson* i Gumboda, *Lindvall, Anderson* i Knapasjö och *Olsson* i Berg.
